

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih 09.07.2013
Sayı 1002

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİS BAŞKANLIĞINA

Gerekçesi ekte sunulan, ülkemizde yerel basının sorunlarının araştırılması ve bu çerçevede oluşturulması gereken politikaların ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasamızın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

İzzet Çetin
Ankara mv.

Mehmet Kaya
Bilecik Kuvvetli
Ankara mv.

Rahmi Aşkın TÜRELİ ①
İzmir Milletvekili

Kadun Ekrem Spirt
İstanbul mv.

Zehra İz
Konya mv.

Emre Köprülü
Telcelik mv.

Haluk Ahmet Pınar
Bilecik mv.

Ali Rıza Öztürk
Mersin mv.

Haluk Ejilgan
İstanbul mv.

Kâmil Kurt
Eskişehir mv.

Ali Haydar ÖNER
İstanbul mv.

Sıvan Arğın
Ankara mv.

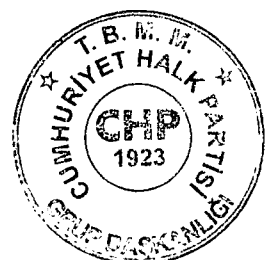
Turput Dibeck
Kırklareli mv.

Binaz Toprak
İstanbul m.v.
B. Toprak

Vahap ŞEKER
Mersin mv.

Say 1002

[illegible]

GEREKÇE:

Bir ülkede basın gelişmesi ve güçlenmesi ile sağlıklı ve işleyen bir demokrasinin varlığı arasında çok yakın bir ilişki bulunmaktadır. Demokratik ülkelerde yasama, yürütme ve yargı erklerinin yanında dördüncü kuvvet olarak adlandırılan basının, gerçeklerin topluma doğru ve objektif bir biçimde yansıtılması, vatandaşların düşüncelerinin ve taleplerinin yönetenlere duyurulması, ülkenin sorunlarının tartışılması için uygun bir zeminin oluşturulması ve siyasi iktidarların kamuoyu adına denetlenmesi gibi önemli görevleri bulunmaktadır. Basın bu görevlerini yerine getirirken olayları objektif ve tarafsız bir biçimde yansıtmak, sahip olduğu basın gücünü kişisel çıkarları için kullanmamak gibi mesleki etik kuralları ile bağlı olmak zorundadır.

Demokratik ülkelerde basın, bu görevlerini yerine getirirken hem ulusal ölçekte hem de yerel düzeyde faaliyet göstermekte olup, içinde yaşadığımız iletişim çağında yazılı, görsel ve elektronik ortamlarda yoğun bir çalışma içerisinde bulunmaktadır.

Günümüzde ağırlıklı olarak bölgesel ve yerel perspektifte faaliyet gösteren yerel basın kuruluşları, yöre insanlarının adeta gözü ve kulağı haline gelmiş olup, yörede yaşanan olaylar hakkında insanların bilgilendirilmesi, bölgesel ve yerel sorunların ortaya konulması ve yörede yaşayan vatandaşların taleplerinin yetkili mercilere yansıtılarak çözüm sağlanmasında büyük rol üstlenmiştir. Diğer taraftan, yerel basının, bölgesel ve yerel dinamiklerin katılımcı bir ortamda tartışılacağı bir zemin oluşturması bakımından ülkedeki demokrasi kültürünün gelişmesine çok büyük katkılar sağladığı açıktır.

Yapılan bir araştırmaya göre, Türkiye’de halen 489 yerel günlük gazete, 849 yerel haftalık gazete, 253 yerel on beş günde bir çıkan gazete ve 470 yerel aylık gazetenin yanı sıra, 16 bölgesel televizyon, 215 yerel televizyon kanalı, 102 bölgesel ve 950 yerel radyo kanalı faaliyet göstermektedir.

Burada vurgulanması gereken önemli bir husus, ülkemizde bu kadar çok ve yaygın yerel ve bölgesel basın kuruluşları olmasına rağmen, yerel basının ciddi sorunlarla karşı karşıya olduğu gerçeğidir. Bu sorunların başında mali güçsüzlükler gelmekte olup, bu durum bir taraftan teknolojik yeniliklere ve gelişmelere uyum sağlamayı güçleştirirken, diğer taraftan bu alanda nitelikli eleman çalıştırılmasını engellemektedir.

Ülkemizde ulusal basın organlarına reklam veren büyük kuruluşların yerel basın organlarına yeteri kadar reklam vermemesi nedeniyle yerel basın ciddi bir mali sıkıntı içerisinde. Nitekim yerel basının ulusal reklam pastasında aldığı pay yüzde 0,3’ler civarında kalmaktadır. Mevcut günlük yerel gazetelerin en büyük destekçisi konumundaki Basın İlan Kurumu’nun (BİK) reklam payının da giderek azalması içinde bulunulan bu mali sıkıntıları giderek ağırlaştırmaktadır.

Diğer taraftan, teknolojik yenileşme ulusal yayınları bile zorlarken, yerel medya sahipleri değişime ayak uydurmakta zorluk çekmektedirler. Nitekim uydu yayıncılığının yüksek bütçeli bir iş olması nedeniyle birçok TV kanalı karasal yayın yapmaktadır. Bu çerçevede, uydu yayını

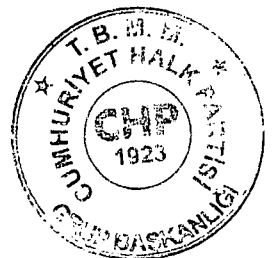

yapamayan yerel TV kanallarının ulusal kanallara kıyasla izlenme oranı düşük kalmaktadır. Yerel televizyon kanalları ise program maliyetlerinin yüksek olması nedeniyle genelde film oynatarak yayın akışlarını düzenlemektedirler. Bu nedenle de kaliteli program yapma şansları yok denecek kadar azalmıştır.

Ayrıca yerel radyolarda yaşanan sorunlar da önemli boyuta ulaşmıştır. Yerel radyoların en büyük problemi yetişmiş personel azlığı ve verici yatırım maliyetinin yüksek olmasıdır. Ayrıca telif maliyetleri ve RTÜK payının ulusal radyo kanallarıyla aynı oranda olması da ciddi sorunları beraberinde getirmektedir.

Öte yandan, yerel internet sitelerinin sorunları da basın sektöründe önemli yer tutmaktadır. Türkiye'de halen 500 adet irili ufaklı yerel haber sitesi bulunmasına rağmen etkin site sayısı 200 adetle sınırlıdır. İnternet sitelerinin en önemli sorunu, yazılım ve hosting (siteyi içinde barındıran web hizmeti) sorunlarıdır. Profesyonel bir yazılıma sahip olamayan sitelere bir de hosting maliyetleri eklendiği zaman yük oldukça artmaktadır.

Bu çerçevede, ülkemizde yerel basının sorunlarının araştırılması ve bu kapsamda oluşturulması gereken politikaların ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırması açılmasının uygun olacağı düşüncesindeyiz.

ÖZET GEREKÇE

Bir ülkede basının gelişmesi ve güçlenmesi ile sağlıklı ve işleyen bir demokrasinin varlığı arasında çok yakın bir ilişki bulunmaktadır. Demokratik ülkelerde yasama, yürütme ve yargı erklerinin yanında dördüncü kuvvet olarak adlandırılan basın, gerçeklerin topluma doğru ve objektif bir biçimde yansıtılması, vatandaşların düşüncelerinin ve taleplerinin yönetenlere duyurulması, ülkenin sorunlarının tartışılması için uygun bir zeminin oluşturulması ve siyasi iktidarların kamuoyu adına denetlenmesi gibi önemli görevleri bulunmaktadır. Basın bu görevlerini yerine getirirken olayları objektif ve tarafsız bir biçimde yansıtmak, sahip olduğu basın gücünü kişisel çıkarları için kullanmamak gibi mesleki etik kuralları ile bağlı olmak zorundadır.

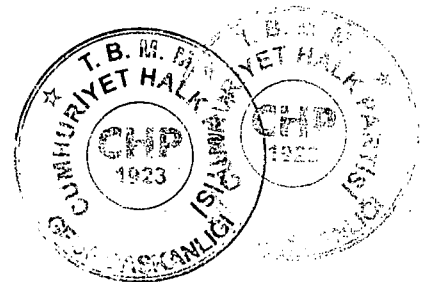
Günümüzde ağırlıklı olarak bölgesel ve yerel perspektifte faaliyet gösteren yerel basın kuruluşları, yöre insanlarının adeta gözü ve kulağı haline gelmiş olup, yörede yaşanan olaylar hakkında insanların bilgilendirilmesi, bölgesel ve yerel sorunların ortaya konulması ve yörede yaşayan vatandaşların taleplerinin yetkili mercilere yansıtılarak çözüm sağlanmasında büyük rol üstlenmiştir.

Yapılan bir araştırmaya göre, Türkiye’de halen 489 yerel günlük gazete, 849 yerel haftalık gazete, 253 yerel on beş günde bir çıkan gazete ve 470 yerel aylık gazetenin yanı sıra, 16 bölgesel televizyon, 215 yerel televizyon kanalı, 102 bölgesel ve 950 yerel radyo kanalı faaliyet göstermektedir.

Burada vurgulanması gereken önemli bir husus, ülkemizde bu kadar çok ve yaygın yerel ve bölgesel basın kuruluşları olmasına rağmen, yerel basının ciddi sorunlarla karşı karşıya olduğu gerçeğidir. Bu sorunların başında mali güçsüzlükler gelmekte olup, bu durum bir taraftan teknolojik yeniliklere ve gelişmelere uyum sağlamayı güçleştirirken, diğer taraftan bu alanda nitelikli eleman çalıştırılmasını engellemektedir.

Ülkemizde ulusal basın organlarına reklam veren büyük kuruluşların yerel basın organlarına yeteri kadar reklam vermemesi nedeniyle yerel basın ciddi bir mali sıkıntı içerisinde. Nitekim yerel basının ulusal reklam pastasında aldığı pay yüzde 0,3’ler civarında kalmaktadır. Mevcut günlük yerel gazetelerin en büyük destekçisi konumundaki Basın İlan Kurumu’nun (BİK) reklam payının da giderek azalması içinde bulunan bu mali sıkıntıları giderek ağırlaştırmaktadır.

Diğer taraftan, teknolojik yenileşme ulusal yayınları bile zorlarken, yerel medya sahipleri değişime ayak uydurmakta zorluk çekmektedirler. Nitekim uydu yayıncılığının yüksek bütçeli bir iş olması nedeniyle birçok TV kanalı karasal yayın yapmaktadır. Bu çerçevede, uydu yayını yapamayan yerel TV kanallarının ulusal kanallara kıyasla izlenme oranı düşük kalmaktadır. Yerel televizyon kanalları ise program maliyetlerinin yüksek olması nedeniyle genelde film oynatarak yayın akışlarını düzenlemektedirler. Bu nedenle de kaliteli program yapma şansları yok denecek kadar azalmıştır.

Ayrıca yerel radyolarda yaşanan sorunlar da önemli boyuta ulaşmıştır. Yerel radyoların en büyük problemi yetişmiş personel azlığı ve verici yatırım maliyetinin yüksek olmasıdır. Ayrıca telif maliyetleri ve RTÜK payının ulusal radyo kanallarıyla aynı oranda olması da ciddi sorunları beraberinde getirmektedir.

Öte yandan, yerel internet sitelerinin sorunları da basın sektöründe önemli yer tutmaktadır. Türkiye'de halen 500 adet irili ufaklı yerel haber sitesi bulunmasına rağmen etkin site sayısı 200 adetle sınırlıdır. İnternet sitelerinin en önemli sorunu, yazılım ve hosting (siteyi içinde barındıran web hizmeti) sorunlarıdır. Profesyonel bir yazılıma sahip olamayan sitelere bir de hosting maliyetleri eklendiği zaman yük oldukça artmaktadır.

Bu çerçevede, ülkemizde yerel basının sorunlarının araştırılması ve bu kapsamda oluşturulması gereken politikaların ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis Araştırması açılmasının uygun olacağı düşüncesindeyiz.

